

FYLKESMANNEN I ROGALAND

Miljøvern avdelingen

Saksbehandler: Johan Tore Rødland
Telefon 51 56 89 38

Vår ref.: 2008/7422
Arkivnr.: 461.3

Deres ref:
Vår dato: 06.11.2008

Grieg Seafood Rogaland AS avd. Stjernelaks - Kontrollrapport

Rapport nr.: 2008.127.I.MVARO.

Type kontroll: Inspeksjon

Informasjon om virksomheten:

Navn på virksomhet: Grieg Seafood Rogaland AS avd. Stjernelaks	Organisasjonsnr.: 838 065 392
Postadresse: Postboks 234 Sentrum, 5804 Bergen	Besøksadresse: Helgøy, 4174 Helgøysund
Utslippstillatelse: 13.11.2000	Bransjenr. (NACE-kode): 15.209
Risikoklasse: 4	Kommune/kommunenr.: Finnøy/1141
Kontrolldato: 28.10.2008	Tidsrom for forrige kontroll: Ikke kontrollert

Tilstede under kontrollen:

Fra virksomheten: Helge Eriksen (kvalitetsjef) Henrik Ceder (produksjonssjef slakteri) Kjell Magne Bjerga (teknisk sjef) Jo Solberg (Downstream Marine AS)	Fra Fylkesmannen: Johan Tore Rødland, Kirsten Allred
--	--

Rapportens innhold

Rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble konstatert under kontrollen.
Hovedtema for kontrollen var:

- Internkontroll (risikovurdering ytre miljø/avviksbehandling)
- Utslipp til vann
- Håndtering av farlig avfall

Resultater fra kontrollen

Fylkesmannen avdekket 3 avvik under kontrollen. Disse er:

1. Virksomheten har mangler ved internkontrollen.
2. Virksomheten har ikke oversikt over sine utslipp til vann.
3. Virksomheten brenner avfall.
4. Virksomheten håndterer ikke sitt farlige avfall i samsvar med krav

Avvikene er beskrevet på side 4 - 8.

I tillegg ble det avdekket forhold under kontrollen som medførte følgende anmerking:

1. Forebyggende tiltak mot lekkasje til sjø fra virksomhetens tanker har et forbedringspotensiale.

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon:	e-post:	Landbruksavd.	Telefon:
		51568700	postmottak@fmro.no	Lagårdsv. 80	51568700
Postboks 59	Lagårdsv. 78	Telefaks:	Hjemmeside:	Postboks 59	Telefaks:
4001 Stavanger	Stavanger	51568811	www.fylkesmannen.no/rogaland	4001 Stavanger	51568811

Oppfølging etter kontrollen

Fylkesmannen pålegger virksomheten, **innen 1. mars 2009**, skriftlig å bekrefte at forholdene er brakt i orden og å redegjøre for de tiltak som er gjennomført for å rette **avvikene**. Dersom virksomheten ikke klarer å rette opp avviket innen denne fristen, skal den redegjøre for årsaken og oversende oss en tidsfestet handlingsplan for retting av avviket. Denne planen skal oversendes oss innen samme frist (01.03.2009).

Pålegget om skriftlig tilbakemelding er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 49. Vedtaket kan påklages innen 3 dager etter at pålegget er mottatt, jf. forvaltningsloven § 14. En eventuell klage bør begrunnes og skal sendes Fylkesmannen.

Dersom Fylkesmannen ikke mottar den pålagte, skriftlige tilbakemeldingen innen gitt frist kan vi med hjemmel i forurensningslovens § 73 fatte vedtak om tvangsmulkt.

Vi ber virksomheten innen samme frist redegjøre for sine vurderinger og eventuelle utbedringer som følge av **anmerkningene**.

Virksomheten må betale gebyr til statskassen for den gjennomførte kontrollen, jf. forurensningsforskriften, kapittel 39. Dette betyr at virksomheten skal betale 4.100 NOK i gebyr for denne kontrollen, jf. forskriftens § 39-6. Faktura med innbetalingsblankett vil ettersendes fra Statens forurensningstilsyn (SFT).

Rapport godkjent (dato):

Einar Haualand
fung.ass.fylkesmiljøvernssjef

Johan Tore Rødland
senioringeniør

Bakgrunn

Fylkesmannen er forurensningsmyndighet for landbaserte fiskeforedlingsvirksomheter. Det er skjedd mange endringer innen fiskeforedlingsindustrien i Rogaland de siste årene, og Fylkesmannen har dermed behov for en oppdatering av situasjonen. Vi gjennomfører derfor kontroll ved fiskeforedlingsvirksomhetene for å kunne vurdere hvorvidt det er behov for å trekke tilbake eller endre utslippstillatelsene, samt hvorvidt det er behov for å søke om egen utslippstillatelse for virksomheter som i dag driver uten slik tillatelse. Kontrollen ved Grieg Seafood Rogaland AS avd. Stjernelaks 28.10.08 inngår i dette arbeidet.

Grieg Seafood Stjernelaks AS (org.nr. 940 815 533) har utslippstillatelse fra Fylkesmannen i Rogaland datert 13.11.2000 for produksjon av inntil 10.000 tonn fisk (næringskode 15.209). Virksomheten ble 01.10.07 fusjonert med Grieg Seafood Rogaland AS, org.nr. 838 065 392. Virksomheten har i brev datert 24.09.08 søkt om å endre utslippstillatelsen til en produksjonsramme på 15.000 tonn fisk.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og anmerkninger som er konstatert under kontrollen og som ligger innenfor Fylkesmannens forvaltningsområde. Rapporten gir således ingen fullstendig tilstandsvurdering av bedriftens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen (for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, forskrifter hjemlet i forurensningsloven eller krav og vilkår fastsatt i utslippstillatelser eller dispensasjoner).

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet og som ikke omfattes av definisjonen for avvik

Regelverk

De viktigste HMS-kravene for bransjen virksomheten tilhører er sammenstilt og ligger tilgjengelig på internett, www.regelhjelp.no.

Hjemlene for de avvik som gis etter denne kontrollen ligger i følgende regelverk:

- *Lov om forurensninger og om avfall (forurensningsloven)*, av 13. mars 1981, med senere endringer.
- *Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)*, av 06.11.1976, med senere endringer.
- *Forskrift om begrenning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften)*, av 01.06.2004, med senere endringer.
- *Farlig avfall*, kapittel 11, under *Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)*, av 01.06.2004, med senere endringer.
- *Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften)*, av 06.12.1996, med senere endringer.
- *Utslippstillatelse til Grieg Seafood Stjernelaks AS datert 13.11.2000.*

Resultater fra kontrollen

Avvik:

Det ble funnet følgende avvik ved Fylkesmannens kontroll:

Avvik 1: Virksomheten har mangler ved internkontrollen.

- Virksomheten har ikke implementert krav gitt i utslippstillatelsen i sitt internkontrollsystem.
- Virksomheten har mangelfull risikoanalyse.
- Virksomheten har ikke tilstrekkelig oversikt over sitt farlige avfall
- Virksomheten har mangelfulle rutiner for håndtering av farlig avfall

Avvik fra:

*Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften) § 5, annet ledd, punkt 6 og 7
Utslippstillatelse av 13.11.2000*

Kommentarer:

Grieg Seafood Rogaland AS var kjent med at det forelå en utslippstillatelse, men virksomhetens eksemplar av denne hadde kommet bort i forbindelse med personalendringer. Dermed hadde nåværende ledelse ikke oversikt over de krav til virksomheten som framgår av utslippstillatelsen. Kravene i utslippstillatelsen, for eksempel til **utslippsmålinger**, var dermed ikke implementert i internkontrollsystemet, jf utslippstillatelsen pkt. 2.4, 8.2 og 8.3.

Fylkesmannen stiller seg undrende til at virksomheten ikke har etterspurt gjeldende utslippstillatelse før vi sendte ut vårt varsel om kontroll.

Virksomheten har foretatt en kartlegging av farer og problemer, også for forhold som vedrører ytre miljø, og beregnet risikotall (sannsynlighet x konsekvens) for disse. Risikoanalysen innbefattet ingen tiltak eller handlingsplaner for å redusere risikoen, eller kontrollrutiner for å følge opp effekten disse.

En risikoanalyse skal omfatte mer enn en kartlegging og beregning av risikotall. Kartleggingen skal danne grunnlag for virksomhetens tiltaksplaner for å redusere risikoen, og eventuell oppnådd effekt skal vurderes i forbindelse med ledelsens årlige gjennomgang av internkontrollen, jf. internkontrollforskriften § 5, 2.ledd punkt 6 og 8. Selv om virksomheten anser at noen av punktene i risikoanalysen ikke lar seg redusere ytterligere, kan dette ikke gjelde **alle**.

Virksomheten fortalte på kontrolldagen at brukte lysstoffrør kastes i container for restavfall. Lysstoffrør er farlig avfall, som ikke skal blandes med annet avfall, men deklarerer og leveres et lovlig mottaksanlegg.

Bilde 1: Diverse spraybokser (kjemiske produkter)

Virksomheten har ikke oversikt over hvilke produkter eller produktrester som ved avhending skal behandles som farlig avfall. Virksomheten benytter flere kjemiske produkter som, når de kasseres, skal behandles som farlig avfall. Dette gjelder blant annet NDO Elektro Spray og Wurth saBesto, bilde 1.

Lukking av avviket:

Avvik 1 lukkes når vi mottar en utskrift av de deler av virksomhetens internkontrollsystemet som ivaretar gjeldende krav i forhold til ytre miljø. Disse dokumentene skal minst innbefatte følgende punkter:

1. Målsetning ytre miljø.
2. Måleprogram for utslipp til vann.
3. Risikovurdering av ytre miljø som også viser handlingsplan for reduksjon av noen av risikomomentene.
4. Rutiner for kartlegging av produkter som ved avhending skal behandles som farlig avfall.

Avvik 2: Virksomheten har ikke oversikt over sine utslipp til vann.

Virksomheten har ikke prøvetatt og analysert sine utslipp til vann.

Avvik fra:

Utslippstillatelse av 13.11.2000

Kommentarer:

Virksomheten skal måle mengden av prosessavløpsvann som slippes ut. Prosessavløpsvannet etter rensing skal tas prøver av og analyseres for totalt organisk karbon (TOC) og biologisk oksygenforbruk (BOF₇), jf. utslippstillatelsen pkt.2.4. Virksomheten må også analysere fettinnholdet i utslippsvannet for å dokumentere at fettavskilleren er riktig dimensjonert, jf utslippstillatelsen pkt.2.2.

Lukking av avviket:

Avvik 3 lukkes når:

Fylkesmannen mottar kopi av analysebevis etter første prøveuttak av avløpsvannet.

Avvik 3:

Virksomheten brenner trepaller og annet avfall.

Virksomheten brenner trepaller og annet avfall på sitt uteareal.

Avvik fra:

Utslippstillatelse av 13.11.2000.

Kommentarer:

Virksomheten praktiserte brenning av defekte trepaller (bilde 2 og 3). Rester etter avfallsbrenningen viste at virksomheten også har brent annet avfall enn rene trepaller, for eksempel plast (bilde 4 og 5). Det ble også påvist rester av fiskefett i asken (bilde 4).

Bilde 2: Avfall av trevirke samlet ved rester av stort bål. Bilde 3: Rester av et mindre bål på samme uteareal.

Bilde 4: Detaljfoto av brannflate m/spiker, plastrester og fiskefett.

Bilde 5: Rester av brent plast.

Åpen brenning av avfall er generelt forbudt dersom det ikke foreligger en særskilt tillatelse til dette. I utslippstillatelsen til Grieg Seafood Rogaland AS (avd. Stjernelaks) er forbudet presisert i pkt. 5.1, 4.ledd.

Lukking av avviket:

Avvik 3 lukkes når:

1. Fylkesmannen mottar utskrift fra internkontrollsystemet som viser prosedyren for levering av avfall fra trevirke.
2. Virksomheten har ryddet bort synlige rester etter avfallsbrenning fra utearealet, og kan dokumentere oppryddingen ved bilder eller annen egnet dokumentasjon.

Avvik 4: Virksomheten håndterer ikke sitt farlige avfall i samsvar med krav**Avvik fra:**

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (Avfallsforskriften) Kapittel 11: Farlig avfall

- Virksomheten har ikke fylt ut deklarasjonsskjema for farlig avfall (§11-12)
- Virksomheten kan ikke dokumentere at farlig avfall er levert (§§ 11-8 og 11-12)
- Virksomheten har ikke tilfredsstillende lagring av farlig avfall (§ 11-5)
- Virksomheten kaster brukte lysstoffrør i container for restavfall (§ 11-5)

Virksomheten har ikke vært kjent med at farlig avfall skal deklarerer på eget skjema når det blir levert, og kan dermed heller ikke dokumentere at det farlige avfallet er levert til et lovlig mottak.

Bilde 6: Uklart skille mellom produkter og avfall.

Virksomheten skiller ikke i tilstrekkelig grad mellom produkter og avfall, se bilde 6 under. Det fremgår ikke av måten virksomheten oppbevarer avfallet sitt på, hva som er farlig avfall, og hva som er for eksempel EE-avfall.

Det ble i forbindelse med kontrollen opplyst om at lysstoffrør blir kastet i container for restavfall.

Anmerkinger:

Fylkesmannen observerte under kontrollen følgende forhold som vi vurderer som hensiktsmessig å reagere på ved å gi virksomheten såkalte anmerkninger.

Anmerking 1:

Forebyggende tiltak mot lekkasje til sjø fra virksomhetens tanker har et forbedringspotensiale.

- Virksomheten har ikke sikringsbasseng som kan fange opp lekkasjer fra tanker med for eksempel maursyre eller ensilasje.
- Virksomheten har ikke et system for periodisk kontroll av tankene.

Bilde 5: Tankområde uten sikringsbasseng.

Kommentarer:

Tanker for maursyre og ensilasje med mer var montert like ved sjøkanten. Ingen av tankene hadde sikringsbasseng, slik at eventuelle lekkasjer vil gå til sjø.

Virksomheten kunne heller ikke dokumentere rutiner for kontroll av godstykkelse eller annen forebyggende tiltak for å hindre lekkasje.

Tankene bar preg av å være i god stand.

Virksomheten anbefales å støpe sikringskant rundt sitt tankområde.

Dersom virksomheten gjennom sin risikoanalyse har kommet fram til at tankene er tilstrekkelig sikret mot lekkasje til sjø, bør begrunnelsen for dette utdypes.

Andre kommentarer

Produksjonsforhold

Grieg Seafood Rogaland AS (tidligere Stjernelaks) på Helgøy er et av 2 lakseslakterier i Rogaland. Virksomheten mottar levende laks via brønnbåt. Anlegget har 3 sløyemaskiner. Produksjonen har de siste år ligget på knapt 10000 tonn, men det er planlagt en produksjonsøkning til 15000 tonn i 2010.

Produksjonsavfall går til ensilering. Avfallet blir sugd ut med vakuumpumpe, deretter pumpet til kvern og veid. Ut fra mengden blir ensilasjen tilsatt maursyre. Ensilasjen hentes av Hordafør AS. Det blir skilt mellom god og dårlig ensilasje. Virksomheten får betalt for god ensilasje, men må betale for levering av dårlig ensilasje.

Risikoklasse

Grieg Seafood Rogaland AS har i sin utslippstillatelse et rapporteringskrav til Fylkesmannen, men har ikke fulgt dette opp, jf. avvik 1. Virksomheten er satt i risikoklasse 4, og har som en konsekvens av dette ikke fått tilsendt skjema for egenrapportering til myndighetene. På bakgrunn av kontrollen, samt at virksomheten har søkt om å få utvide sin produksjonsramme fra 10.000 tonn til 15.000 tonn, vurderer Fylkesmannen å heve virksomhetens risikoklasse fra 4 til 3. Dette vil enten bli gjort som en egen sak eller i forbindelse med søknaden om endring av utslippstillatelsen. Dette vil også medføre at virksomheten i framtida vil motta skjema for årlig egenrapportering (rapportering skjer via AltInn).

Fylkesmannen vil påpeke at dersom den planlagte produksjonsøkning medfører en døgnkapasitet som overstiger 75 tonn per dag, vil virksomheten vil bli omfattet av IPPC-direktivet.¹

¹ Rådsdirektiv 96/61/EF om integrert forebygging og begrensning av forurensning (IPPC-direktivet), Vedlegg 1, pkt.6.4.b